

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНИНА

1981

17

СНЕЖНЯ
ЧАЦВЕР

№ 37 (1337)

Выходзіць раз
у тыдзень

Цена 2 кап.

КАНФЕРЭНЦЫ ЧЫТАЧОУ

на новаму твору Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыму Вярхоўнага Савета СССР Л. І. Брэжнева «Успаміны прайшли на біялагічным факультэце і факультэце журнапалістыкі.

В. ЖДАНКО.
(Прэс-цэнтр прафкома).

АГУЛЬНЫ СХОД

слушачаў падрыхтоўчага аддзялення адкрыў яго загадчык, дацент А. Г. Слуха. Ён павіншаваў прысутных з пачаткам заняткаў, расказаў аб традыцыях аддзялення. У сваіх выступленнях прадстаўнікі камітэта камсамола і прафкома універсітэта расказалі аб грамадскай работе, самадзеянасці і спартыўным жыцці студэнтаў. Потым адбыліся выбары камсамольскага і прафсаюзнага бюро, рэдкалегіі падрыхтоўчага аддзялення.

В. ЧАРНЯЎСКІ,
слушач падрыхтоўчага
аддзялення.

З ВЯЛІКІМ ПОСПЕХАМ

выступілі студэнты БДУ на вечары, прысвячаным Дню балгарскага студэнта ў актавай зале політэхнічнага інстытута. На шы філолагі віталі балгарскіх сяброў на іх роднай мове. У канцы праграмы прагучала самадзеяная песня, аутарамі якой з'яўляюцца другакурснік беларускага аддзялення філфака А. Шырын і трэцікурснік рускага аддзялення У. Карташоў.

І. ПАГАСЯН,
студэнтка філфака.

ПРАЙШЛО НЕКАЛЬКІ

заняткаў студэнцкага навукова-даследчага гуртка «Сусвет». На пасяджэнні гуртка, якое адбудзецца 23 снежня 1981 года, пойдзе гаворка аб загадковых і здзіўляючых аўтаках Сусвету — чорных дзірках. Па данай тэмэ будуть паказаны слайды.

А. РУБАНАУ,
старшыня НСС універсітэта,
А. ТРАФІМЕНКА,
кіраўнік гуртка.

ПЕРАМОЖЦАМ!

у сацыялістычным спаборніцтве за кастрычнік — лістапад прызнаны прафсаюзныя арганізацыі ФПМ, межмата, юрыдычнага, геаграфічнага факультета. Слабей працавалі ў гэты пе- рыяд радыёфізікі, філолагі, фізікі. Трэба адзначыць, што прафсаюзныя арганізацыі радыёфізічнага факультета, якія заўсёды лічыліся адной з лепшых, зарас займае апошнія месцы.

І. УЛАДЗІМІРАУ.
(Прэс-цэнтр прафкома).

ФОТАВЫСТАУКА

60-годдзю універсітэта прысвячаецца

НА ФАКУЛЬТЭЦЕ журнапалістыкі адкрылася фотавыстаўка работ студэнта Аляксандра Раубы. Выстаўку Аляксандра прысвяціў 60-годдзю ўтварэння Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя У. І. Леніна.

Асаблівую цікавасць выклікаюць здымкі герояў Вялікай Айчыннай вайны: «Паважаны грамадзянін горада

Слуцка», «Ветэран», «Расказ ветэрана»...

Надоўга затрымлівающа прысутныя, гледзячы на фотадзяцей: «Чапаёнак», «Гаспадар», «Каля старога хлява», «Апошнія навіны». Есьць шмат каляровых здымкаў аб прыродзе нашай роднай Беларусі.

Б. САЧАНКА,
студэнт журфака.

Сардэчна віншуем!

Абаранілі кандыдацкія дысертацыі:
АЛЁНА ІВАНАЎНА ШЫЛКІНА — факультэт прыкладнай матэматыкі, кафедра метадаў аптымальнага кіравання (навуковы кіраўнік прафесар Р. Ф. Габасаў)

МІХАІЛ МІХАЙЛАВІЧ ФЯДЭНЯ — факультэт прыкладнай матэматыкі, кафедра вышэйшай матэматыкі (навуковы кіраўнік прафесар Ю. С. Багданаў)

ВІКТАР МІКАЛАЕВІЧ ГАРБУЗАУ — механіка-матэматычны факультэт, кафедра дыферэнцыяльных ураўненняў (навуковы кіраўнік прафесар М. А. Лукашэвіч)

АЛЯКСАНДР ЯКАУЛЕВІЧ КРУГЕР — факультэт прыкладнай матэматыкі, кафедра метадаў аптымальнага кіравання (навуковы кіраўнік прафесар Р. Ф. Габасаў)

АЛЯКСАНДР БЕНЦЫЯНІВІЧ КАГАНАЎ — вылічальны цэнтр (навуковы кіраўнік доктар педагогічных навук Р. І. Хмілюк).

Жадаем далейшага творчага натхнення, новых пошукаў і цікавых знаходак!

АПОШНІЯ ДНІ СЕМЕСТРА

Прывітаўшыся са шматлікай аўдиторый, прафесар кафедры агульнага землязнаўства В. М. Шырокай задае пытанне:

— На чым жа мы закончылі папярэднюю размову! Вось вы, калі ласка...

Задаволены адказам, прафесар пачынае лекцыю. Агульная гідралогія — складаная наука, мае вялікае значэнне для развіція многіх галін народнай гаспадаркі. Прафесар задае пытанні студэнтам, правяраючы, як засвоілі яны папярэдні матэрыял, як разумеюць тую ці іншую думку лекцыі. Вячаслава Міхайлавіча зразумець проста: гэта апошнія лекцыі перад сесіяй, ён зацікаўлены ў высокім узроўні ведаў студэнтаў. Просіць задаваць пытанні, дае тлумачні.

Закончылася лекцыя. Другакурснікі геафака пакідаюць аўдиторыю, накіроўваюцца ў чытальныя залы, лабараторыі. Ідзе падрыхтоўка да сесіі.

В. ШАЧАК.

КОНКУРС ТВОРЧАСТЬ ЖУРНАЛІСТА

КОНКУРС студэнтаў журфака пад дэвізам «Лепшая публікацыя, радыё— або тэлеперадача года» падыходзіць да фінішу. Ён праводзіцца дэканатам факультэта журналістыкі, пірвінай журналіцкай арганізацыяй Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна і прауліннem Саюза журналістаў БССР з мэтай пляншэння падрыхтоўкі журнапісцкіх кадраў і вызначэння сярод іх найбольш таленавітых будучых творчых супрацоўнікаў газет, радыё і тэлебачання.

Для пераможцаў устаноўлена шэсць грашовых прэмій.

К. БУЛЫЧОВА,
студэнтка журфака.

УКАЗ ПРЕЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

Аб узнагароджанні

тав. АЛЕКСАНДРОВІЧА С. Х. Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

За плённую навукова-педагагічную і літаратурную работу, актыўны ўдзел у грамадскіх жыцці ўзнагародзіць прафесара Беларускага дзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна тав. Александровіча Сцяпанава Хусейнавіча Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Старшыня Презідыму Вярхоўнага Савета БССР
І. ПАЛЯКОЎ.

Сакратар Презідыму Вярхоўнага Савета БССР
Л. ЧАГІНА.

14 снежня 1981 года.
г. Мінск.

**УПІШАМ НОВЫ РАДОК
У ЛЕТАПІС СЛАЎНЫХ СПРАЎ!**

● ПАМЯЦІ ПАЭТА

ЗЗЯЕ «ЗОРКА ВЕНЕРА»

НА ВЕЧАРЫ, прысвечаным 90-гадзю беларускага паэта М. Багдановіча, што адбыўся на філфаку, прысутнічала, акрамя студэнтаў і выкладчыкаў факультета, шмат гасцей, сядр якіх вядомы паэт і перакладчык твораў М. Багдановіча на рускую мову А. Я. Параховіч з Горкага, старшыня Львоўскага аддзялення Саюза пісьменнікаў Украіны паэт Раман Лубніўскі, загадчык кафедры беларускай мовы Варшаўскага ўніверсітета прафесар і паэт Алеся Барскі і іншыя.

Адкрываючы вечар, загадчыца кафедры беларускай літаратуры дацэнт В. В. Казлова падкрэсліла значэнне паэзіі М. Багдановіча для ўсіх славянскіх літаратур.

Госці выступалі з уласнымі вершамі, прысвечанымі юбіяру, чыталі пераклады яго твораў на разныя мовы.

Заслужаны дзеяч культуры БССР, кампазітар Ю. Семяняка расказаў аб свайг працы над операй «Зорка Венера».

Урачыстую частку вечара змяніла мастацкая, якую цалкам падрыхтавалі два самабытныя студэнцкія калектывы: «Беларуская спеўная майстроўня» і «Беларуская драматычная майстроўня». Кампазіцыя началася арыгінальным пралогам доктара філалагічных навук, прафесара, вядомага паэта Алега Лойкі. Потым гучалі беларускія народныя песні, вершы паэта.

Н. БАРЫСЕНКА,
студэнтка журфака.

На здымках В. ШАЧАКА — імгненні вечара.

АБУДЖАЦЬ ПРАГУ ВЫСОКАЙ ДУХОЎНАСЦІ

ВЫПУСКНИК УНІВЕРСІТЭТА павінен быць не толькі прафесійна кампетэнтным спецыялістам, але і чалавекам разнастайных інтарэсаў, камуністычнай перакананасці і агульнай высокай культуры.

У фарміраванні такога чалавека вялікая роля адвадзіца эстэтычнаму выхаванню, поспех якога залежыць ад таго, на сколькі сістэматычна і мэтанакіравана яно ажыццяўляецца.

На філалагічным факультэце разнастайная работа па эстэтычнаму выхаванню праводзіцца ў адпаведнасці з пяцігадовым комплексным перспектывічным планам ідэяна-эстэтычнага выхавання студэнтаў. Такі план распрацаваны дэканатам, партыйным бюро філфака сумесна з факультэтскай камісіяй па ідэяна-эстэтычнаму выхаванню студэнтаў.

Згодна з планам для студэнтаў-філфакаўцаў працытаны цыклы лекцый па палітыка-еканамічнай, эстэтычнай тэматыцы. На філфаку выступілі міністэр культуры БССР Ю. М. Міхневіч, супрацоўнікі Міністэрства замежных спраў БССР, прафесары Л. М. Бабосаў, А. А. Галайко, артысты тэатра імя Я. Купалы, рускага тэатра імя М. Горкага, маладыя артысты аркестра Дзяржаўнага аркестру Міністэрства культуры Беларусі.

БССР, народны артыст СССР Я. А. Вашчак і іншыя.

Незабыўнымі былі для студэнтаў творчыя сустэречы з вядомымі беларускімі літаратарамі І. Шамякіным, І. Навуменкам, В. Быковым, А. Макаёнкам, Н. Гілевічам, А. Лойкам, С. Шушкевічам, Р. Барадулінім і іншымі, якія праравы кафедра беларускай літаратуры сумесна з камітэтам камсамола.

Надзвычай многа ў сэнсе эстэтычнага выхавання і прафесійнай падрыхтоўкі даюць студэнтам-філфакаўкам культпаходы ў тэатры з амбэркаваннем прагледжаных спектакляў. Тут уздычным словам неабходна ўспомніць дацэнта З. Б. Варановіч, якага ў арганізацыю тэатра амбэркаванням заўёды ўносиць шмат цеплыні і энтузізму.

Няспінная ўвага ўздыялецца на філфаку развіццю творчых здольнасцей і таленту студэнтаў. Ужо неаднаразова гаварылася пра плённую работу літаратурнага аб'яднання «Узлёт», якім кіруе вядомы паэт і вучоны, прафесар кафедры беларускай літаратуры А. А. Лойка. З філфакаўскага «Узлёту» ўзялі ўпэўнены старт у вялікую літаратуру шматлікія яго выхаванцы. Школу пазнання цудоўнага праходзяць студэнты і з творчым гурткі тэорыі і кры-

атлетычнага складу постаць, адкрыты твар, уважливы, добразычлівы погляд — такія зневішнія рысы прафесара, на рабочым стале — кнігі, назывы якіх нам, больш лірыкам, чым фізікам, зусім мала аб чым гавораць, тэлефоны з разумнымі кнопкі.

Мы знаходзімся ў кабіненце загадчыка кафедры ядзернай фізікі прафесара, доктара тэхнічных навук С. С. Шушкевіча. Станіслаў Станіслававіч расказвае пра сваё понае драматызму паступленне на тагачасны фізімат. Пасля заканчэння вучобы была аспірантура ў Інстытуце фізікі АН БССР, затым год работы на АН БССР «Гарызонт», з Універсітэтам свой лес Канчаткова звязаў малады вучоны ў 1961 годзе, Канчыдацкая, Абарона докторская дысертациі... дзесяць гадоў назад Станіслаў Станіслававіч стаў загадчыкам кафедры. Ён расказвае:

намі задачу — паскорыць прымяненне міні-машын і працэсай па аўтаматызацыі навуковых даследаванняў. Такім чынам, гэтыя патрабаванні цалкам адпавядаюць тым распрацоўкам, якія вядуцца на кафедры ядзернай фізікі. Можна скажаць, што мы крохым на нагу з часам.

Планы на будучае? Іх шмат.

● РАЙНЕННЕ НА ПРАВАФЛАНГОВЫХ

У НАГУ З ЧАСАМ

— Цяпер на кафедры працуе звычайна чалавек, існуюць трох напрамкаў ў работе навуковага калектыву. Праводзіцца эксперымент, звязаны з фундаментальным даследаваннем; працуем мы для патреб народнай гаспадаркі. Заключаем дагаворы з прадпрыемствамі, навукова-даследчымі установамі. Даставакова сказаць, што эканамічны ўзвод нашай дзейнасці складае прыкладна 1 мільён рублёў за год, а за 1980 ён быў трохмільёны — гэты паразычык вышэй, чым у сярэднім па распубліцы.

У параўнанні з 50-мі гадамі на філфаку адбыліся фантастычныя перамены. Тады факультэт адставаў у цэльым па краіне па ўсіх напрамках, акрамя тэарэтычнай фізікі; цяпер мы на саюзных і нават міжнародных канферэнцыях не выглядаємо «правінцыяй».

— Што б вы пажадалі сэнняшнім студэнтам! Не абавязковая фізіка...

— Думаю, не памылюся, калі скажу, што нашы студэнты — народ адукаваны і сур'ёзны: не здарма мы даваюцца ім працаўцаў на апаратуры, кошт якой складае дзесяці тысяч рублёў. Надзеі, якія мы ўскладаем на іх, яны ў пераважнай большасці апраўдаўваюць. Я пажадаў бы студэнтам не губляць ніводнай магчымасці, якія дае ўніверсітэт: работа ў лабараторыях, наведванне лекцый, практичныя заняткі, сувязь з людзьмі навукі і установамі Мінска.

— У матэрыялах XXVI з'езда КПСС ёсць радкі, якія адрасаваны непасрэдна вам, людзям, якія распрацоўваюць праблемы сучаснай фізікі...

— Партыя паставіла перад

Працаўшчык — навырашаных задачах, хапае, многія праблемы паяўляюцца ў працэсе работы. Ёсьць у нас запаветная мара: набыць здавальняючую вытворчую базу, а таксама аднаўці ранейшыя адносіны са становічай базай: вытворчыя майстэрні патрэбны нам, як хлеб наядэнны!

Мяне зайды радавала тое, што я працую ў ўніверсітэце. Для наших навуковых даследаванняў ёсць магутны фундамент — тэарэтычная фізіка.

...Слухаючы вучонага, я міжволні зрабіў нечаканы, аднак, думаеца, заканамерны вывод: не толькі Станіслаў Станіслававіч можа сімвалічна сказаць: «Дзякую, БДУ!», але і ўніверсітэту ёсць за што падзякаўваць кафедры, якую ён узнальчывае.

П. ЦУНІК.

● РЭХА ПРАЦОЎНАГА СЕМЕСТРА

ПАДВОДЗЯЧЫ ВЫНІКІ

НА XXIX справаўзачнавыбарнай канферэнцыі камсамольскай арганізацыі БДУ імя У. І. Леніна байцы студэнцкіх атрадаў рапартавалі: школу СБА ў 1981 годзе працішлі 2886 чалавек, імі асвоена каля 5 млн. рублёў капіталаукладання, пабудавана каля 80 аўтакват, працьвіта 1554 лекцій, дадзена 837 канцэртаў.

Шырокая географія дыслакацый нашых студэнцкіх атрадаў — Малдайская ССР і Стайрапольскі край, Якуцкая і Каэрельская АССР, Пскоўская вобласць і Алтайскі край, Казахская і Узбекская ССР, наша родная Беларусь.

Зводны СБА ўніверсітэта заняў першое месца ў абласнім аглядзе-конкурсе. Сёння мы гарнімся нашымі лепшымі атрадамі «Мінчане» (мехмат), імя

А. Матросава (радыёфізічны), імя Гарыбальдзі (гістфак), «Спадчына» (юрфак), «Славія» (юрфак), імя Купрыянаў (радыёфізічны), «Стэлуца» (мехмат), якія дабіліся высокіх паказыкаў па ўсіх напрамках работы. Пераможцам сацыялістычнага спаборніцтва сярод зводных факультэцкіх атрадаў стаў СБА механіка-матэматычнага факультэта. Другое месца заняў юрыдычны факультэт, на трэцім — гістарычны.

Атрады — гэта школа жыцця для кожнага студэнта. І агульная задача камітэту камсамола, штабоў працоўных спраў факультэтаў — дабіцца найлепшай падрыхтоўкі атрадаў і выдатнай якасці іх работы.

А. ЧУЛКОУ,
начальнік штаба
працоўных спраў ўніверсітэта.

● У ЦЭНТРЫ УВАГІ — ЭСТАТЫЧНАЕ ВЫХАВАННЕ

тыкі, якім кіруе вядомы даследчык беларускай літаратуры дацэнт В. П. Рагошы.

А хіба можна не сказаць пра вялікую ролю мастацкай самадзейнасці — масавай формы далучэння студэнтаў да свету цудоўнага. На філфаку ёй удзяляецца сур'ёзна ўвага.

Нельга не ўспомніць абсных выканаўцаў, якія сваім майстэрствам актыўна спрыяюць павышэнню эстэтычнай культуры студэнтаў, іх грамадскому, палітычному выхаванню. Гэта лаўрэаты Усесаюзнага і Распубліканскага конкурсаў палітычнай песні А. Ацыман, А. Булыга, лаўрэат Распубліканскага конкурса палітычнай песні У. Васіленка, гэта А. Анкудзіна, вядучы шматлікіх канцэртаў П. Навіцкі і Т. Ганчарова і многія іншыя студэнты.

Плён творчай працы, назапашаны эстэтычны волыт студэнты-філфакаўцы шычыра аддаюць людзям. Яны неаднаразова выязжалі з канцэртамі ў падшэфную Мінскую школу № 80, у Хатлянскую школу. На фальклорнай і педагогічнай практиках, у час сельгасработ студэнтаў філфака заўсёды выступаюць з канцэртамі, з дакладамі, наладжваюць літаратурныя вечары і вечары паэзіі і песні.

Студэнцкая самадзейнасць філфака прыцягвае студэнтаў з

іншых братніх рэспублік Савецкага Саюза, а таксама з замежных краін, якія навучаюцца ва ўніверсітэце. Гэта спрыяе іх узаемнаму ўзбагачэнню, умацаванню інтэрнацыянальнай еднасці. Такая еднасць была прадэмантравана на вялікім свяце, якое адбылося ў Міжнародны дзень студэнтаў у кафэ «Алімпійскага» з удзелам студэнтаў і стажораў з ГДР. На вечары гучалі песні аб дружбе і адзінстве моладзі свету, аб міры і шчасці.

У філолагаў, удзельнікаў мастацкай самадзейнасці, шмат творчых планаў, але на шляху іх здзяйснення навамяла перашкод: вучоба ў трох змены, адсутнасць кваліфікаваных кіраўнікоў, вядучыя шматлікіх канцэртаў П. Навіцкі і Т. Ганчарова і многія іншыя студэнты.

Увогуле камсамольская арганізацыя філфака на чале з сакратаром Таццянян Сотчанка — калектыв зладжаны, ініцыятыўны. Камітэт камсамола трываме цесную сувязь з партыйным бюро, з дэканатам. У такіх творчых контактах нараджаюцца новыя традыцыі, задумы. Так нарадзілася, напрыклад, ідэя правядзення злёту студэнтаў-філолагаў на радзіме Я. Купалы. Падрыхтоўка да гэтага свята вядзеца на філфаку на працягу ўсяго года, і па-

сущнасці злёт становіца своеасаблівай урачыстай спраўаздачай аб шматгранным жыцці факультэта.

І ніколі не забудуцца ўрачыстая лінейка ў Вязынцы, мінута маўчання, гадзіна паэзіі ля купалаўскага помніка, хвалючыя выступленні ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, кіраўнікоў ўніверсітэта і ганаровых гасцей, трапляткі сцяг ёліту, вячэрні касцёр і тая светлая ўзнёсласць, якая ўзыходзіла, акрылае чалавека, ачышчалае яго ад усяго выпадковага.

Пералічаныя мерапрыемствы ахапілі толькі пазаўдыторныя формы эстэтычнага выхавання студэнтаў

ТАБЕ, ПЕРШАКУРСНІК!

«МАЁ ЗАХАПЛЕННЕ — ФІЗІКА»

— СКАЖЫЦЕ, дзе я могу знайсці Малярэвіча, студента III курса? — запыталася я ў хлопчика, што заходзіў у патрэбную мне аўдыторыю.

— Гэта я — праста адказаў ён, павярнуўшыся да мяне.

Вось так я сустэрлазіла з ленінскім стыпендыятам, студэнтам фізічнага факультэта Аляксандрам Малярэвічам. Калі Аляксандар паступаў ва ўніверсітэт, на яго словамах, ён зусім не збраўся быць выдатнікам.

— Гэта атрымалася выпадкова. Проста я добра здаў першую сесію, затым другую. Мне, напэўна, пашанцевала, — лічыць Малярэвіч.

Шчаслівая выпадковасць, ці не праўда? Толькі чамусьці не кожны з нас здае ўсе экзамены

на выдатна.

У школе, дарэчы, ён таксама вучыўся без чаўвёрак. З залатым медалём закончыў дзесяць класаў і адразу паступіў ва ўніверсітэт. Таксама выпадак?

Мяне зацікаўла, чаму Саша выбраў іменную фізічны факультэт універсітэта, а не радыётэхнічны, напрыклад, ці політэхнічны інстытуты.

— Для мяне не існавала пытання, куды пайсці пасля дзесяці класаў. Я вучыўся ў школе з матэматычным ухілам. Вялікая ўвага там удзялялася, зразумела, матэматычным дысцыплінам. Але любімым предметам для мяне была фізіка.

Спачатку гэта было захапленне самім предметам у цэлым. А потым прыйшла асаблі-

вая зацікаўленасць да аднаго з раздзелаў фізікі — оптыкі. З ахвотай ён пачынае чытаць спецыяльную літаратуру, знаёт

многа тут недаказаных гіпотэз, навыкашаных праблем.

Курсавая работа Малярэвіча носіць назыву «Абарацэнне хва-

лінінскі стыпендыят

левага фронту лазерных выпра-меньванняў». Гэта тэма стане і тэмай яго дыпломнай работы. Над ёй ён працуе ў лабараторыі, на кафедры, дома, у вольны час ад асноўных заняткаў.

Аляксандар Малярэвіч здзяйсняе сваю мару. Калі на III курсе давялося выбіраць спецыялізацыю, ён пайшоў на кафедру спектрискапіі і квантавай электронікі вивучаць лазеры і ўз-емадзеянне лазерных выпра-меньванняў з рэчывамі. Выбар кафедры — гэта вызначенне сваёй далейшай дзеянасці. З захапленнем расказвае мне Аляксандар аб сваёй будучай работе:

— Лазеры вябяць мяне іменем на тым, што гэта галіна фізікі вельмі маладая, малавядомая і тоіць у сабе вялікія рэзервы навуковых адкрыццяў. Вельмі

— Наогул, меркаванне аб студэнтах тэхнічных факультэтаў, што яны быццам не цікаўца мастацтвам, — поўнасцю памылковое. Я не ведаю сродкаў сваіх аднакурснікаў людзей, што былі б абыякавыя да цікавай кнігі, цудоўной музыкі, — удакладнене Саша.

С. ВЯРОХА,
студэнтка журфака.

СЛОВА ЗА НАМІ

ХУТКА ЛЯЦІЦЬ ЧАС, ВОСЬ І ЗАРАЗ, ЯК КОЖНЫ ГОД, ЗАКАНЧАЮЦЦА СЕМІНАРЫ, ПРАКТИЧНЫЕ ЗАНЯТКИ, І ПРЫЙДЗЕ СЕСІЯ... ГЭТА АДНА З АСАБЛІВАСЦЕЙ СТУДЕНЦАГА ЖЫЦІЯ, ГЭТА ВЫПРАВАВАННЕ, ЯКОЕ КОЖНАМУ ХОЧАЦЦА ВЫТРЫМАЦЬ ДОБРА, ГЭТА, НАРЭШЦЕ, РАСКРЫЦЦЕ ЛЕПШЫХ ЯКАСЦЕЙ КОЖНАГА СТУДЕНТА.

ВОСЬ ШТО РАСКАЗАУ АБ ПАДРЫХТОУЦЫ ДА ЗІМОВЫХ ЭКЗАМЕНАУ НА ГІСТАРЫЧНЫМ ФАКУЛЬТЭЦЕ НАМЕСNІК ДЭКАНА ПЕТР АЛЯКСЕЕВІЧ ШУЛЯК:

— Сесія пачынаецца нябачна для нас у пачатку навучальнага года. Як студэнт рыхтуецца да сесіі на працы семестра, так ён і вытрымае яе. Толькі тады зможеш атрымалася грунтоўную адкуацыю, калі будзе здзяйснена не час ад часу, а кожны дзень, рыхтавацца да кожнай лекцыі, кожнага семінара. Я засядыла пятарада студэнтам, што галоўнае — вучыць ўсе паступова, а не штурмам.

Што канкрэтна робіцца для таго, каб студэнты добра здзяйсніць сесію? На апошнім сваім пасядженні савет факультэта разглядаў становішча спраў на кожным курсе. Праводзіліся гутаркі са студэнтамі, якія

маюць акадэмічныя запазычнасці, выяўленыя прычыны не-здавальняючай вучобы гэтых студэнтаў, ім аказана дапамога. Усе азнаёмлены з палажэннем аб здачы экзаменаў і за-лікаў, абароне курсавых работ.

Распрацаваны расклад залікаў і экзаменаў, у якім улічаны ўсе пажаданні студэнтаў. Застаецца слова за студэнтамі. Усё, што патребуецца ад дэканата, зроблена...

Ну што ж, слова за намі. Няхай жа яшчэ раз усміхнечца нам лёс у выглядзе шчаслівых белетаў і выдатных адказаў.

Ж. ЖМАЙЛІК.
(Прэс-цэнтр прафкома).

НАПЯРЭДАДНІ СЕСІІ

АДКАЗНАЯ ПАЗІЦІЯ

ЗДАЕЦЦА, яшчэ ўчора мы працавалі на калгасных палетках Клімавіцкага раёна, а сёння ўжо заклопачаны падрыхтоўкай да першай студэнцкай сесіі. Толькі той, хто плённа працуе, самастойна, авалодвае неабходнымі ведамі, зможа падысці да экзаменаў з цёрай надзеяй атрымалася выдатныя адзнакі.

Да ліку студэнтаў журфака, якія з першых дзён па-сур'ёзну ўзяліся за вучобу, можна аднесці Iгара Зыбайлу і Валянціна Жданко. Яны рэгулярна наведаўваюць лекцыі, уважліва сочачаць за выкладаннем новага матэрыялу, старанна канспектуюць яго. Колькі разоў прыходзіліся бачыць сур'ёзныя, удумлівыя выраз твару Iгара, калі

ён самастойна працуе з падручнікамі, шукае адказ на навырашаное пытанне. У любы час ён рад падзяліцца з кожным якой-небудзь думкай па прадмету, гатоў дасце познанія параду. Iгар знаходзіць час і каб наведаўць школу маладога лектара. Добра пасябраваў студэнт і з «Чырвонай зменай», на старонках якой друкую свае заметкі.

Iгар і Валянцін — удзельнікі журфакаўскага хору і некалькі разу ў тыдзені бываюць на яго рэпетыцыях. У іх, як вялікіх маіх аднакурснікаў, пазіцыя напярэдадні сесіі — адказаная.

С. МАЕЎСКІ.
(Прэс-цэнтр прафкома).

САВЕТ ВЫДАТНІКАЎ

РАСКРЫЦЬ МАГЧЫМАСЦІ

ГАЛОУНАЕ прызначэнне савета выдатнікаў, які існуе пры камітэце камсамола БДУ імя У. І. Леніна, — пралагандаваць вучобу лепшых студэнтаў, аказаць савету кансультатывную і практичную дапамогу першакурснікам.

Нядайна выбраны састаў савета толькі пачаў работу. Святлана Канаш, студэнтка II курса хімфака, намеснік сакратара камітэта камсамола ўніверсітэта па вучбайнай работе, член бюро ЦК ЛКСМБ расказвае аб тым, што новага будзе сёлета ў дзеянасці савета выдатнікаў:

— Ад таго, наколькі ўдала першакурснікі справіліся з першай сесіяй, залежыць і далейшая яго вучоба. Для выдатнікаў у гэтым напрамку вялікае поле дзеянасці. І ў першую чаргу — гэта практичная дапамога пер-

шакурснікам у арганізаціі самастойнай работы ў час экзаменаў і залікаў.

У плане пропагандысцкай і прафарыентатыўнай дзеянасці савета мы мяркуюм разгульна виступацца перад слухачамі падрыхтоўчага аддзялення, вучнямі выпускных класаў школ. У час канікулаў студэнты расказуюць аб ўніверсітэце ў школах па месцы жыхарства.

У другім семестры правядзёём грамадскі агляд ведаў першакурснікаў у якасці эксперыменту на адным факультэце і ў адной групе. У дэталях ход яго пакую що не поўнасці распрацаваны, але асноўная мэта акаралена: удасканаванне самастойнай работы з падручнікамі і дадатковай літаратурой.

І. ПАПКО,

наш кар.

Чацвёртакурсніца хімфака Таццяна Мароз не толькі паспяхова вучыцца, але і вядзе бялікую грамадскую работу, з'яўляючыся членам камітэта камсамола факультэта. Фота В. ШАЧАКА.

З АСАБІСТАГА ВОПЫТУ

Каб адчуць адказнасць

АПОШНІЯ ТЫДНІ вучобы, апошнія лекцыі, семінары, за-мі — сесія. Для кагосьці яна першая ў жыцці, для кагосьці ўжо звыклая справа (зрэшты, ці можа сесія стаць звыклай?).

Але ўсіх нас, студэнтаў, незадлежна ад таго, на якім курсе мы вучымся, аўтадоўвае зараз адно жаданне: здаць сесію якмага лепш, пацвердзіць добрымі адзнакамі веды, атрыманыя на працы навучальнага семестра. Тым больш, што гэта сесія незвычайная: яна супадзе з падрыхтоўкам юбілею нашага ўніверсітэта. Кожнаму студэнту хочацца адзначыць славу 60-годдзе БДУ імя У. І. Леніна наўлепшыя вынікамі.

Асабліва хвалюцца першакурснікі, бо не вельмі прости пераключыцца са школьнай сістэмай навучання на вузаўскую. Тому, зразумела, яны звяртаюцца ў першую чаргу да вопыту старэйшых. Можа і мае парады дапамогуць каму-небудзь сустрэць экзамены з большай упэўненасцю.

Я перакананы, што спасцігнусць ва ўсім аб'ёме предмет немагчыма за 3—4 перадэкза-

менацыйны дні. А на практичных занятиях, семінарах паглыняеца, абагульняеца матэрыял па вядучых тэмам. Таму важна добра рыхтавацца да іх.

Акрамя абавязковых падручнікаў, чытайте як мага больш дадатковай літаратуры, паглыняце свае веды. А калі нешта незразумела, не бойцеся звярнушца за дапамогай да выкладчыкаў, старэйших студэнтаў, да сваіх аднакурснікаў.

Калектыўная работа па падрыхтоўцы да семінараў больш эфектыўная, чым вучоба пасобку. Асабліва гэта датычыцца нашай спецыяльнасці — геаграфіі, дзе значнае месца адводзіцца работе з картай. Толькі разам з таварышамі, правяраючы і дапамагаючы адзін аднаму, можна добра падрыхтавацца да заняткай, залікаў.

Чытальныя залы і кабінеты кафедр у апошнія дні семестра становяцца другім домам студэнтаў. Там заўсёды можна знайсці патрэбную літаратуру. Акрамя таго, атмасфера чытальних залаў і кабінетаў дысцыплін, садзейнчае больш паглыбленаі рабоце.

Важна ў любой тэмі або раздзеле ўмэць вызначаць галоўнае, супастаўляць яго з ужо вядомым матэрыялам, умэць аргументаваць сваю думку.

Надыходзячая сесія патрабуе вялікай увагі, аднак нельга ў гэты час перапыніць грамадскую работу. Нельга забываць і аб спорце. Ён паліпшае настроі і самаадчуванне, дапамагае правільна размеркаваць працоўны час і адпачынак.

Прадуманае планаванне працоўнага дня, спалучэнне разумовых нагрузк з фізічнымі дапамагае паспяхова здаць сесію.

ІНТЭРВ'Ю

ГАРАНТЫЯ ПОСПЕХУ

«Злавіць» трэцякурсніка філфака А. Малахава ў інтэрнаце — задача няпростая. Уесь яго час плануецца па хвілінах. І ўсё ж ён адклаў свае спрэвы, каб падзяліцца вопытам.

— Раскакі, калі ласка, пра свой метод вучобы, з дапамогай якога ты на працыту трахоўдаў застаёшся выдатнікам!

— Галоўнае, не запускаць матэрыял, не адкладваць яго засвяшэнне на потым. Праплахаваўшы лекцыю, імкнусці замацаваць атрыманыя веды — прачытаць праграмны твор, калі гэта літаратура, лапрацаўца над тэмай самастойна.

— Звычайна пачаткоўцы з нейкім нават страхам чакаюць сваю першую сесію. Якія пачуцці перажываюць ты ў гэты час?

— Калі займацца на працыту года, то экзамены не здадуць непраадольнымі. Таму што амаль усе пытанні ўжо вывучаны. Застаецца толькі іх павярты і сістэматызацца. Дзен, зразумела, ушчыльняеца, але рэжым я ніколі не парушаю. 2—3 гадзіны адводжу на консультацыі аднакурснікам. Даўно ўжо даказана: калі тумачыш іншым, лепш разумееш сам.

— Як ты сумяшчаеш грамадскую работу з вучобай?

— Я — намеснік сакратара камітэта камсамола факультэта па інтэрнацыянальнаму выхаванню, член спартб

КРОКІ ДА ВЫШЫНІ

СЕМАЯ ГРУПА ДРУГОГА КУРСА МЕХМАТА ЛІЧЫЦЦА ЛЕПШАЯ НА ФАКУЛЬТЕЦЕ.

КРОК ПЕРШЫ: «ПАЗНАЁМЛІСЯ»

Першага верасня 1980 года ўся група сабралася калі дзярэй 438 (усе дагэтуль памятніць гэтыя тры лічбы) аудыторы. У той дзень ім урочалі студэнція білеты, заліўкі, знаёмлі з куратарамі. А пакуль дзячуты прыгледзілі адна да адной, нясмелі загаворвалі аб літаратуре, кіно... Хлопцы ж ад нечага рабіць разглядали спартыўныя стэнды. Размова, шчырая нажучы, не клеілася. Тут падышоў — успамінаючы мае субяденіні Людка Савельева, Сярожка Каржаневіч — Валодзя Анацка.

— Давайце знаёміца, — пранаваў проста хлопец.

Усе нібы чаналі гэтага штуршка, адрэзу ж загаманілі. Размова, безумоўна, атрымалася добрай і шчырай. Сярод усіх вызначаўся Валодзя.

— Штосьці ёсць у яго ў хакарты, што прываблівае, цягне да сябе іншых, — сказаў стараста групы Аляксандар Анацкі. Адразу ж, на «бульбё», мы ўбачылі яго арганізаторскія здольнасці. Хоце Валодзя і кажа, што выбралі яго камсомогам групы выпадкова, мы думаем інакш. Хлопец заўсёды неяк добра вызначаўся сярод усіх работ. Нездарма ў гэтым годзе Анацку выбралі ў камітэт камсомола. Ен многа зрабіў для групы. У tym, што мы два разы выходзілі пераможцамі ў сацыялістычным спаборніцтве, ёсць і Валодзева заслуга. Ен заўсёды мог адстаяць інтарасы сваёй групы.

КРОК ДРУГІ: «ВОСЬ І СТАЛІ МЫ СТУДЭНТАМ!»

У пасведчанні першакурсніка ММФ чытаєм: «З гэтага дня, 24 красавіка 1981 года, ты залічваешся ў вялікую сям'ю межмаций. Будзь дастойны аказана габе гонару!».

На факультэце існуе традыцыя: спраудным студэнтам ты станеш тады, калі паспахова пройдзеш першую сесію. Тады ты ўжо «паўназніны межмата-вец».

Восем месяцаў да гэтага ўрачыстага дня пройдзена разам. Спрауды, час немалы, і спраудзікамі шмат зроблена. «Аген-

чык» для дзячута на 8 Сакавіка, дзень імянініка, узел у будаўніцтве «Гаудэмуса» — такое не забывацца...

КРОК ТРЕЦІ: «НА ПАРАДКУ ДНЯ — КАМСАМОЛЬСКАЯ АТЭСТАЦЫЯ»

Ян адна з лепшых груп на ММФ, сёма, атрымала права праводзіць камсамольскую атэстацию самастойнай, без ніякіх камісій. Праходзіў эксперымент. Усе камсамольцы выказвалі сваю думку, задавалі прынцыпавыя пытанні. Тут ужо кожны быў навідавоку. Для сябе ўсім студэнтам выстаўлялі адзнакі. Кожны ведаў, што хача ў ведамасці стаць «залік», але паміж пяцёркай і тройкай — вялікая розніца. На другі год, калі зноў будзе тройка, дык яна выльвіца ў «незалік». Тут нікому не было ніякай скідкі. Вядома, не абышлося без спрэчак. Але калі ты не выконваеш грамадскія абавязкі, прапускаеш заняткі, то, будзь добры, — адказвай.

КРОК ЧАЦВЁРТЫ: «МАЯ РАДЗІМА — СССР»

Група атрымала сорак рублёў прэміі за перамогу ў сацыялістычным спаборніцтве. «Куды іх падзецы?» — адразу ж паўстала пытанне. Пасля доўгіх размоў вырашылі ўключыцца ў экспедыцыю «Мая Радзіма — СССР». Група ўжо наведала шмат памятных месц.

— Адразу лічылі ёсё гэта фармальнасцю, — расказвае новы камсорт Ян Іадкоўскі. — Але пераналіся, што мы глыбока памыляліся. Колькі цікавага, нязведанага раней мы пазналі і ўбачылі! Наперадзе больш чым тры з паловай гады вучобы. Думаю, што у будучым мы наведаем самыя далёкія куткі нашай краіны. Бліжэйшая наша мэта — паехаць у Рыгу. У пaeздках мацнее наша сябродства. І больш пазнаеш сваіх аднакурснікаў. У экспкурсійных клюпотах прайдуць лепшыя рысы нашых работ.

Колькі яшчэ крохаў траба будзе зрабіць меҳіматаўцам, пакуль апошні раз пракроцьця яны па прыступках нашага ўніверсітэта. А наперадзе яшча амаль ёсё жыццё. І як пойдуть яны па ім, залежыць толькі ад іх саміх.

Р. МАРЧУК.
(Прэс-цэнтр прафікома).

У зімовым парку.
Фотаэцю В. Шачака.

Адбыўся арганізацыйны пленум камітэта камсамола ўніверсітэта, на якім размеркаваны абавязкі:

БЮРО КАМІТЭТА КАМСАМОЛА

Т. Арцюх, Л. Валчук, В. Гуліс, Л. Гайдукевіч, А. Казулін, А. Клокай, С. Канаш, А. Нежавец, А. Новік, А. Нікіценка, А. Рухля, Т. Сотчанка, В. Савічай, А. Чулкоў, М. Янушэнак.

АРГАНІЗАЦЫЙНЫ АДДЗЕЛ

Л. Гайдукевіч — намеснік сакратара камітэта камсамола па арганізацыйнай работе;

Л. Валчук — загадчыца сектара ўлікі;

В. Гуліс — кіраўнік прэс-цэнтра камітэта камсамола, студэнтка III курса журфака;

А. Казулін — старшыня персанальнай камісіі, стажор-выкладчык механіка-матэматычнага факультэта;

В. Савічай — адказны за школу камсамольскага актыву, студэнт IV курса юрфака;

А. Шыбут — старшыня штаба «КП», асістэнт кафедры лічбавых метадаў і праграміравання межмата;

М. Янушэнак — адказны за сектар сацыялістычнага спаборніцтва, інфармацыі і контролю, студэнт II курса гістфака.

РАЗМЕРКАВАНЫ АБАВЯЗКІ

ІДЭАЛАГІЧНЫ АДДЗЕЛ

А. Нежавец — намеснік сакратара камітэта камсамола па ідэалагічнай работе.

П. Аксючыц — адказны за работу з кафедрамі грамадскіх навук, стажор-выкладчык кафедры новай і навейшай гісторыі гістфака;

Л. Бараноўская — загадчыца сектара маральна-этычнага выхавання, інструктор студэнцкага клуба;

Д. Буката — адказны за географія-патріятычны сектар, студэнт III курса радыёфізічнага факультэта;

А. Вялікаселец — загадчык спартыўнага сектара, студэнт II курса геафака;

П. Вянглінскі — камандзір АКАД, студэнт III курса юрфака;

У. Гафановіч — адказны за групу «Доўг», студэнт III курса радыёфізічнага факультэта;

А. Гулевіч — адказны за палітэвінісцкую выхаванне, студэнт V курса гістфака;

В. Гусько — адказная за сектар па работе з вячэрнім аддзяленнем, метадыст ФГП;

А. Кішкевіч — адказная за сектар Ленінскага заліку і ГПП,

бібліятэкар-метадыст;

В. Кураш — загадчык студэнцкай сацыялагічнай лабараторыі, студэнт IV курса гістфака;

В. Паплаўскі — адказны за работу ў інтэрнатах, студэнт III курса юрфака;

У. Пузікаў — дэкан ФГП, выкладчык кафедры палітэканоміі;

В. Шландыкаў — адказны за прававое выхаванне, студэнт IV курса юрфака;

Т. Арцюх — намеснік сакратара камітэта камсамола па работе з дзецімі і падлелкамі, студэнтка III курса філфака;

В. Малафеев — адказны за педагады, студэнт V курса радыёфізічнага факультэта;

А. Спадабаева — адказная за работу па месцу жыхарства, студэнтка III курса ФПМ;

ВУЧЭБНА - НАВУКОВЫ АДДЗЕЛ

С. Канаш — намеснік сакратара камітэта камсамола па вучэбнай работе, кіраўнік СКБ;

С. Голад — адказная за работу з выдатнікамі, студэнтка IV курса біяфака;

С. Мельнічук — адказны за сектар новага прыёму, студэнт III курса фізфака;

С. Амельянец — адказная за работу савета выдатнікаў, студэнтка IV курса ФПМ;

І. Сабачэўская — старшыня ВВК, студэнтка III курса філфака;

А. Патрын — старшыня СМВ і С, дацент фізфака;

А. Шыдлоўскі — адказны за сувязь з вытворчасцю і АН БССР, старшы інжынер, сакратар камсамольскай арганізацыі НДІ ПФП;

А. Рубанаў — старшыня наўуковага студэнцкага савета, стажор-выкладчык кафедры гісторыі КПСС;

А. Шыдлоўскі — адказны за сувязь з вытворчасцю і АН БССР, старшы інжынер, сакратар камсамольскай арганізацыі НДІ ПФП;

В. Шадурскі — адказны за работу з зямляцтвамі, студэнт III курса гістфака;

АДДЗЕЛ ІНТЭРНАЦЫЯ-НАЛЬНАГА ВЫХАВАННЯ

А. Новік — намеснік сакратара камітэта камсамола па інтарнцыянальному выхаванню;

В. Шадурскі — адказны за работу з зямляцтвамі, студэнт III курса гістфака;

І. Андрушкевіч

Камітэт камсамола супрацоўнік — А. Клокай.

БЕЛАРУСКИ УНИВЕРСІТЭТ

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КПБ.

17 снежня 1981 г.

Заказ 2016 AT 04536

220080 МІНСК-80, УНІВЕРСІТЭТКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧНЫ КОРПУС, п. 14.

ТЭЛЕФОН 20-68-27.

У МІНСКУ адбыўся пленум УСЕСАЮЗНАЙ КАМІСІІ ВАЕННА-ПАТРЫЯТЫЧНай МУЗЫКІ САЮЗА КАМПАЗІТАРАЎ СССР. Яго ўдзельнікі пабывалі ў ГАСЦЯХ У СТУДЭНТАЎ БДУ імя У. І. ЛЕНИНА.

Мы з нецярплівасцю чакалі, чые песні заўсёды былі блізкімі і дарагімі. Па добраму звычаю сустрэлі традыцыйным хлебам-соллю. З уступным словам выступіў заслужаны дзеяч мастацтваў РСФСР, старшыня Усесаюзной камісіі веенна-патріятычнай музыкі кампазітар Барыс Сямёновіч Цярэнцьеў.

Пленум праходзіў у дні 40-й гадавіны разгрому нямецка-фашистскіх захопнікаў у бітве пад Москвой. І вельмі сімвалічна, што ён адбыўся на беларускай

землі, дзе ёсё — і самотныя званы Хатыні, і помнікі над брацкімі могіламі — нагадвае аб бессмяротным подзвігу савецкага народа...

У выкананні заслужанага артыста РСФСР А. Падгайскага, салістаў Масканцэрта А. Шаўчэнкі, I. Іванава прагучалі песні кампазітараў В. Войціка, Б. Фігоці, Б. Цярэнцьеў: «Онацтва камсамольскае», «Першое хананне», «Салдаты мінулай вайны» і іншыя.

Дружнымі аплодысментамі

сустрэлі студэнты беларускага кампазітара, лаўрэата прэміі Ленінскага камсамола Э. Ханка. Яго новая песня «Белы бусел» усвалявала і адразу прыйшла па душы.

— Мяне заўсёды здзіўляла здольнасць людзей пісаць музыку, — гаварыла ў перапынку студэнтка філалагічнага факультэта Ж. Палюховіч, — і тады сустрэчы з кампазітарамі для мене — свята, свята прыгажосці і талену.

Для кожнага з нас падобныя мерапрыемствы — яшчэ і выдатная магчымасць павышэння культурнага ўзроўню.

I. ПАПУРЭНКА,
студэнтка філфака.

● МЫ! — ІНТЭРНАЦЫЯ-НАЛІСТЫ